

felhasználása, mivel szintén számos kártékony rovar által megszállva, azokat a szomszédos, értékes állabokra átvezetik. Ily módon távol vidékről nevezetesen *Bostrichus curvidens* csemetekertekbe és *Polygraphus pubescens* cseresnyefákra hurczoltatott; előbbi jejenyefenyő-, utóbbi pedig lúczfenyőkarók által.

Ha tehát erdészek, valamint gazdák is a hasonló hátrányokat ki akarják kerülni, akkor mellőzzék a le nem kérgezett fáknak az említett és más hasonló czelokra való alkalmazását. Ipar-üzleti czelokra való alkalmazásukat tulajdonképen hatóságilag be kellene tiltani.

(Hg.) A „*Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen*“ f. évi 1. füzetében a „kényes, különösen a fenyőfélék magvainak távolabb helyekre való szállításánál követendő csomagolási módjáról“ tesz említést, mely reánk nézve sem lesz érdektelen, a mennyiben tapasztaltuk, hogy az elmúlt években külföldről kapott Douglas-fenyő, Wallonea tölgy magva szállítás közben csirázó képességét elveszítette.

A keletindiai angol erdészeti hatóság főnöke, majd minden évben küld a Himalayáról a chorini porosz királyi faiskola részére fenyőféle magvakat. Ezen magvak legelőször egyszerüen papirdobozba lettek csomagolva, de az így érkezettek annyira elveszítették csirázó-képességüket, hogy csak kevés százalék maradt használható. Később azokat körülbelül a mag mennyiséggel egyenlő, lenolajjal itatott szénporral összekeverve zsákokba szállítottak, mely módnál a magvak csiraképességüket majdnem tökéletesen megtartották, csak igen kevés találatott elromlottnak.

Kísérlet tétetett még az *Abies Nordmannia* magvának beónozott pléhdobozokban való szállításával, ezen mód azonban jónak sehogy sem bizonyult, mert daczára annak, hogy az érkezett magvak külső és belső kinézésükre nézve egészen egészséges és jóknak látszottak, azok a levegőnek tökéletes elzárása folytán megfűledtek és csiraképességüket egészen elveszítették.

Ezen kísérletekből azt a következtetést lehet vonni, hogy nagy távolságra való szállításnál a magvakat legcélszerűbb lenolajos szénporral vegyítve zsákokba csomagolni.

Van-e a szarvasnak és őznek epéje?

Sokan teszik azon kérdést, hogy van-e a szarvasnak epéje? miután nála az epe hólyagát felfedezni nem tudják. Ezen kérdésre, mely a vadászok között tudtunkkal még jó részt nyílt kérdésnek tekintetik, a következőkben kívánunk választ adni.

A máj rendkívül fontos szereppel bír az állatok belső életműködésénél, a mit már abból is következtetni lehet, hogy mindenik valamivel összetettebb szerkezetű állat szervezetében, habár más alakban is mint mi ismerjük, feltalálható, s hogy az anyaméhben vagy tojásban kifejlődő ivarnál igen korán képződik. A máj romlása mindig halált hoz. A máj legfontosabb feladata az epe képzése, az epéé pedig azon anyagoknak, különösen a zsírféléknek feloldása, melyeket a gyomorsav a vérbe fölvehetőkké alakítani képes nem volt.

Az epe a májsejtekben képződik, honnét kezdetben igen finom s a májban mindenfelé elágazó, s mindig vastagabb, végre egy főcsatornává egyesülő epehólyagban gyülekezik össze. Az epehólyag a vékony béllal van összeköttetésben, emésztés idején kívül azonban a legtöbb állatnál nyílását az arra rendelt izmok összehuzódása elzárja s az epe az epehólyagban összegyülekezik. Vannak azonban állatok, a melyeknél az epehólyagnak nyílását a vékony bél felé izomfeszültség nem zárja; ilyenek a szarvasok, őzek, tevék, cetek és némely rágók (lásd Altum Forstzoologie, Säugethiere). Ezeknél az epe, a mint képződik, az epecsatornákon át mindjárt közvetlenül ömlik rendeltetési helyére, s minthogy az epe gyűjtésének szüksége hiányzik, hiányzik az epehólyag is a (reservoir), s tehát ezen állatoknál nem is sikerülhet az epe feltalálása, a mi közönséges eszközeink segítségével. Hogy azonban epét az őz- és szarvasmáj is tartalmaz, bizonyítja annak kissé keserűsége is.

Epe nélkül magasabb szervezetű állataink nem élhetnének, s nem áll a példaszó sem : a galambnak nincs epéje.

Nyulassy Farkas.
